

Τοῖς ἐντευξομένοις ἀδελφοῖς καὶ τέκνοις ἐν Κυρίῳ λίαν ἀγαπητοῖς, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ.

Ἡ τραγωδία τῆς ἀνθρωπίνης διασπάσεως, ἡ ὀφειλομένη εἰς τὴν ἀπουσίαν τῆς Θείας Χάριτος, μαρτυρεῖται χαρακτηριστικῶς εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν ἐν τῇ ἀφηγήσει τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ πύργου τῆς Βαβέλ: «καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς Σύγχυσις, ὅτι ἐκεῖ συνέχεε Κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς» (Γέν. 11, 8-9).

Εἰς τὸ Βιβλικὸν τοῦτο ἐπεισόδιον-γεγονὸς δὲν εἶναι ἀσφαλῶς ὁ Θεὸς Ἐκεῖνος Ὅστις προξενεῖ τὴν διάσπασιν καὶ τὴν σύγχυσιν, ἀλλὰ αὐτὸς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὁ «θεωρῶν ἑαυτὸν Θεόν», καὶ ὁ ὁποῖος ὑπεροπτικῶς ἀπομακρύνεται τοῦ Θεοῦ καὶ θεοποιεῖ τὰς προσωπικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, λησμονῶν ὅτι εἶναι θεῖα δῶρα καὶ τάλαντα, διὰ τὴν καλὴν ἢ τὴν οὐχὶ καλὴν χρῆσιν τῶν ὁποίων λόγον ἀποδώσει ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ καὶ ἐπιφανεῖ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ διάσπασις αὕτη ἰάθη πλήρως καὶ ὀριστικῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ὅτε ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, «εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν», ὅπως χαρακτηριστικῶς περιγράφεται ἐν τῷ Κοντακίῳ τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς. Ἡ ἐνότης καὶ ὁ σύνδεσμος τῆς ἀγάπης ἐξαρτῶνται πρωτίστως ἐκ τῆς ἐνοποιουῦ χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποῖον κατήλθεν ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους ἐν τῷ ὑπερῷ τῆς Σιών, καὶ δι' αὐτῶν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν κατὰ ἀδιάκοπον σειρὰν. Κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐτέθησαν καὶ αἱ βάσεις τῆς **συνοδικότητος**, ἣτις ἔγκειται εἰς τὴν συνεχῆ δυνατότητα τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ὅπως συνέρχηται διὰ λατρείαν καὶ διαβούλευσιν, ἐν ὀνόματι πάντοτε τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ λῆψιν ἀποφάσεων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐνότητος ἐν τῷ ἁγίῳ σώματι αὐτῆς. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποτελεῖ τὸ ἐνεργὸν κέντρον οἰασθήτινος μορφῆς συνοδικότητος, ὁ χῶρος δὲ τῆς ἀποκαλύψεως Αὐτοῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Ἐκ τοῦ Κέντρου τούτου, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, πηγάζει καὶ τὸ πάγιον ἔθος τῶν Ἁγίων Συνόδων τῆς Μῆς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἐνθρονίζωσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνελεύσεώς των, ἵνα, διὰ τῆς συμβολικῆς ταύτης ἐκδηλώσεως, μαρτυρῆται ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ, Ὅστις εἶναι τὸ κύριον σημεῖον ἀναφορᾶς εἰς ἀπάσας τὰς Συνοδικὰς συζητήσεις

καὶ ἀποφάσεις, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου βεβαιοῦται ἡ αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ὀρθοτομῆ διὰ πράξεως καὶ θεωρίας, ἔργου καὶ λόγου, καὶ ἐρμηνεύη αὐθεντικῶς καὶ συνοδικῶς, οὐδέποτε δὲ προσωπικῶς, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἀπαραίτητος διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ τῆς Συνόδου εἶναι καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ Πρώτου Ἐπισκόπου. Ὁ 34^{ος} Ἀποστολικὸς κανὼν διακελεύει: «Τοὺς ἐπισκόπους ἐκάστου ἔθνους εἰδέναι χρὴ ἐν αὐτοῖς πρῶτον, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν, καὶ μηδὲν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· ἐκεῖνα δὲ μόνον πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· ἐκεῖνα δὲ μόνον πράττειν ἕκαστον, ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικία ἐπιβάλλει, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις. Ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνος ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖτω τι. Οὕτω γὰρ ὁμόνοια ἔσται, καὶ δοξασθήσεται ὁ Θεός, διὰ Κυρίου ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα» (Γ.Α. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλῆ, Σύνταγμα τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων, τόμ. Β', Ἀθήνησι 1852, σελ. 45). Ἀσφαλῶς, ὅμως, ἡ διακονία τοῦ Πρώτου ἐν οὐδεμῶ περιπτώσει συνδέεται πρὸς τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς ἐξουσίας ἢ κυριαρχίας ἢ ἐρμηνείας τῶν θείων ἀνθρωποκεντρικῶς, ἀλλὰ εἶναι ἡ διακονία ἢ διασφαλίζουσα τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ὁμόνοιαν πάντων τῶν Ἐπισκόπων, καθὼς ὁ Πρῶτος οὐδὲν δύναται νὰ πράττῃ ἄνευ τῆς συμφωνίας τῶν συνεπισκόπων αὐτοῦ, ἐμφραζομένης μετὰ λόγου γνώσεως ἐλευθέρως.

Ἡ πρωτόθρονος ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς ἡμετέρας Μετριότητος, ἔχουσα κατὰ τὴν ἀρχαίαν τάξιν τὸ προνόμιον καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ συγκαλεῖν Συνόδους Μείζονας, ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ἐνότητος ἀπάντων τῶν Ὁρθοδόξων, συνεκάλεσε κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους βίς ἐν τῇ ἡγιασμένη νήσῳ Κρήτῃ, τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, «συμφρονούντων τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων τῶν Ἁγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰς δόξαν τοῦ εὐλογημένου ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ καὶ τοῦ κόσμου παντός» (Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Κρήτη, 2016). Ἄπαντες δὲ οἱ συμμετασχόντες εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον συνεπίσκοποι, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, διεκηρύξαμεν τὸν λόγον τῆς «ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α' Πέτρ. 3, 15) οὐ μόνον πρὸς τὰ τέκνα τῆς Ἁγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα ἄνθρωπον, «τὸν μακρὰν καὶ τὸν ἐγγύς» (Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Κρήτη, 2016).

Τὸ σημαντικὸν τοῦτο γεγονός τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου εἶναι μὲν πλεον ἀνθρωπίνως παρελθόν. Ὅμως, καθὼς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν, ὡς θεανθρωπίνῳ ὀργανισμῷ, δὲν ὑφίσταται ἡ κοσμικὴ ἔννοια τοῦ χρόνου, ἀλλὰ μόνον ἡ αἰωνιότης, παρελθὸν δέ, παρὸν καὶ μέλλον συμπλέκονται εἰς ἓν αἰώνιον παρὸν, οὕτω τὸ γεγονός τῆς Συνόδου ταύτης, τῆς συνελθούσης ἐν Κρήτῃ, εἶναι ἐν ταύτῳ διαρκῶς καὶ διαχρονικῶς παρὸν, καθ' ὅσον αἱ διακηρυχθεῖσαι ἐν αὐτῇ χριστιανικαὶ ἀξίαι καὶ θεόδοτοι ἐντολαί, ὡς ἔχουσαι αἰώνιον ἀξίαν, ποιοῦν τοὺς ἀποδεχομένους καὶ βιοῦντας αὐτὰς

μετόχους αιώνιου ζωής και θείας παρακλήσεως. Διὰ τοῦτο καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἐφέτος τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀφιεροῦται εἰς ἓν γεγονός οὐχὶ τοῦ ἐρχομένου, ἀλλὰ τοῦ παρελθόντος ἐνιαυτοῦ· εἰς γεγονός ἱστορικὸν τοῦ νῦν καὶ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· γεγονός ἐν ταύτῳ αἰεὶ παρὸν καὶ φωτίζον τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον.

Τιμῶν, λοιπόν, τὸ γεγονός τοῦτο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἤχθη συνοδικῶς εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἀφιερῶσιν τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ 2017 εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον, κοσμηθῆ δὲ συναφῶς ἡ ἔκδοσις αὕτη δι' ἱερῶν εἰκόνων τῶν Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὡς καὶ διὰ τοῦ ἀπαραμίλλου καὶ διὰ θείας θαυματουργικῆς ἐπεμβάσεως διασωθέντος ἐκ τῆς βεβηλώσεως καὶ λήθης ψηφιδωτοῦ τῆς κόγχης τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ κορυφαίου παγκοσμίως ναοδομικοῦ ἀριστουργήματος, τῆς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τοῦ Κωνσταντίνου Θεοῦ Σοφίας, ἐνθα συνεκλήθησαν αἱ Ε' καὶ ΣΤ' Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, εἰκονίζοντος τὴν «Πλατυτέραν τῶν οὐρανῶν» Θεοτόκον Μαρίαν. Ὡσαύτως, τὸ ἀνὰ χεῖρας Ἡμερολόγιον κοσμοῦν ἐν τῷ μέρει τοῦ Τυπικοῦ ἐκτυπώματα ἱερῶν εἰκόνων ἐκ τῆς μεγαλονήσου Κρήτης καὶ ἀλλαχόθεν, ἀπεικονίζουσαι Ἁγίας Οἰκουμενικὰς Συνόδους. Ἡ δὲ ἐπιλογή εἰκόνος καὶ ἐκ τοῦ Μουσείου Χριστιανικῆς Τέχνης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης ἔχει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ συμβολικὸν χαρακτήρα καὶ ἀποτελεῖ ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης, δεδομένου ὅτι ἡ Μεγαλόνησος, ἡ σεβασμία Ἱεραρχία, ὁ εὐαγῆς κληρὸς, τὰ θεοφιλῆ μοναχικὰ τάγματα καὶ ὁ ἡγιασμένος λαὸς αὐτῆς συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν διοργάνωσιν καὶ ἐπιτυχίαν τῆς Συνόδου, διὰ τοῦ κόπου, τῆς μερίμνης καὶ τῆς πολλῆς ἀγάπης των, ἣν ὁ Κύριος ἀποδώσει νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἑκατονταπλασίονα.

Δοξάζοντες τὸν Θεόν, τὸν καταξιώσαντα ἡμᾶς περαιῶσαι ἐν χρηστότητι καὶ ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὰς ἐργασίας τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ, εὐχόμεθα πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις εἰς τὴν μετὰ χεῖρας Ἐπετηρίδα τὰ ἄφθορα καὶ ἀθάνατα δῶρα τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀγάπην Του, τὴν εἰρήνην, τὴν δικαιοσύνην, τὴν καταλλαγὴν, τὴν δύναμιν τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου καὶ ἀκηράτου ζωῆς, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ ἡμῶν, Ὡ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Λ.βις' Ὀκτωβρίου κη'

Ἐπισημειωθεὶς ἀγαπῶν καὶ ἰσχυρῶς ἀδελφός
 Ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ διάκονος τοῦ Θεοῦ ἐπίσκοπος